

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: **Očekávání rodiček versus vývojové trendy v porodnictví**

Autor: **Zuzana Paukertová**

Téma bakalářské práce je vhodně zvolené. Problematika znalostí zdravotních potřeb, požadavků a očekávání lidí je téma významné nejen pro pacienty a zdravotníky, ale i pro politiky, kteří se podílejí na tvorbě zákonů a vyhlášek týkajících se zdravotní péče a zdravotnictví.

Teoretická část:

Celkově je práce sepsána na 72 stranách, přibližně polovina je věnována teoretické části, polovina pak části empirické. V teoretické části práce se autorka věnuje základním vývojovým trendům v porodnictví, popisuje nároky na prostředí a vybavení porodní místnosti, roli porodní asistentky, management bolesti a doprovázející osoby při porodu z hlediska vývoje v průběhu minulého století a počátku století současného. Teoretická část práce je přehledná, velmi pěkně zpracovaná.

Empirická část

Výzkumný problém je definován jasně, práce si klade za cíl zmapovat a statisticky vyhodnotit požadavky těhotných žen v České republice na okolnosti jejich porodu a bezprostředního poporodního období, zejména pak požadavky na prostředí a vybavení porodního sálu, přítomnost a roli zdravotníků a dalších osob u porodu a otázku potřeby tlumit bolest.

Vzorek tvoří celkem 215 těhotných žen ve třetím trimestru gravidity z celé České republiky. Za metodu šetření byl zvolen autorkou vytvořený anonymní dotazník. Tento byl rozdán ve čtrnácti porodnicích České republiky (kritériem výběru porodnice byl počet odvedených porodů za rok). Celkem bylo rozdáno 300 dotazníků, návratnost byla 89%, nicméně ke konečnému zpracování bylo autorkou použito 215 dotazníků (71,6%) z důvodů např. neúplného vyplnění některými respondentkami. Studentka prokázala snahu o sběr dat v různých porodnicích na území celé České republiky, což hodnotím velmi pozitivně. Velikost vzorku je naprosto dostatečná. Dotazník obsahuje 19 otázek a je uveden v příloze č.1. Otázky jsou správně zvolené, pochopitelné, nemám výhrady; jen možná u některých by bylo lépe dát možnost zvolit více odpovědí (např. ot. č. 11 – myslím, že většina žen očekává jak profesionální připravenost, tak i příjemné vystupování, tak i diskrétnost; ot. č. 14, možná i otázka č. 18).

Výsledky výzkumu jsou popsány, údaje jsou uváděny v absolutních číslech i procentuálně. Výsledky jsou též prezentovány formou tabulek a grafů. Každá otázka je hodnocena samostatně. Bohužel u hodnocení otázek s možností více odpovědí (otázky č. 6, 9, 13 a 15), autorka při relativním zpracování a hodnocení výsledků (v procentech) získané výsledky popisuje a interpretuje částečně špatně. V tabulce se prezentují hodnoty absolutní a

relativní (v procentech). Jedná se však o procento odpovědí, nikoliv o procento respondentek takto odpovídajících. Autorka u těchto výsledků popisuje absolutní hodnoty (absolutní počet jednotlivých odpovědí), a dále relativní hodnoty (%), které se z jejího textu občas dají pochopit jako % odpovědí (což je ale u možností více odpovědí nic neříkající údaj), občas relativní údaj v % vysvětluje jako % respondentek takto odpovídajících, což je chybné. Např. tabulka s. 35, text s. 36 a diskuze s. 57: 118 žen uvedlo jako zdroje informací – literatura pro rodiče (což je sice 20 % odpovědí; ale 55 % respondentek takto odpovídajících; 100 % je 215 respondentek). Tak i např. na straně 57 v diskusi k této otázce studentka uvádí: „Pokud ke 4 %, kde matky uváděly porodní asistentku jako zdroj předporodních poučení, přičteme 9 % respondentek, které označily jako zdroj informací předporodní kurzy, vedené zejména porodními asistentkami, dostaneme se na 13%“. Pokud se podíváme do absolutních čísel uváděných v tabulce č. 6 – jedná se o 26 respondentek (tj. 12 %) uvádějících jako zdroj informací porodní asistentku a 58 respondentek (tj. 27 %) uvádějících jako zdroj informací předporodní kurzy, což je dohromady ne 13 % (jak uvádí autorka), ale 39 % respondentek. Stejná chyba se vyskytuje i u hodnocení ostatních otázek, kde je možnost uvést více odpovědí. Ostatní výsledky (kde byla možnost jedné odpovědi) jsou uváděny správně, jsou přehledné a pěkně zpracované.

Diskuze je vedena vhodnou formou, jednotlivé části dotazníku jsou diskutovány odpovídajícím způsobem. Nicméně se zde opakuje chyba popsána v předchozím odstavci, která se týká špatné interpretace výsledků u otázek s možností více odpovědí.

V závěru práce jsou shrnuty výsledky práce. Kladně hodnotím zamyšlení studentky nad získanými výsledky a doporučení pro zdravotníky, které na základě svých zjištění autorka v závěru práce uvádí. Hlavní přínos práce spatřuji v empirickém šetření, které studentka provedla a ve snaze zmapovat požadavky těhotných českých žen v souvislosti s okolnostmi jejich porodu a bezprostředního poporodního období.

Literaturu tvoří celkem 22 titulů. Literatura je citována správně, studentka prokázala schopnost práce s literaturou. Přílohy jsou kvalitně zpracovány.

Celkové stanovisko:

Práci považuji za velmi pěknou. Zabývá se aktuálním a důležitým tématem. Teoretická část je vypracována odpovídajícím způsobem, autorka prokázala schopnost práce s literaturou. Cíle práce byly splněny. Hodnotím snahu studentky získat informace z celé České republiky, nikoliv jen z jedné oblasti (osloveno bylo celkem 14 porodnic). Také velikost vzorku je pro bakalářskou práci spíše výjimečná (215 respondentek). Výsledky jsou prezentovány jasně a přehledně, nicméně některé otázky jsou špatně interpretovány (viz výše). Tato špatná interpretace se pak promítá i do části diskuze. Pro prezentaci a závěrečnou obhajobu práce doporučuji autorce dopočítat k % odpovědí ještě % respondentek takto odpovídajících. Studentka však dané téma zpracovala přehledně a svědomitě.

Náměty pro diskusi:

- Domnívám se, že u otázek číslo 11 a 14 by bylo lépe nechat možnost více odpovědí. Myslím, že většina žen očekává od zdravotníků jak profesionální připravenost, tak i příjemné vystupování (otázka č. 11)? Co o tom soudíte?
- Byl dotazník testován před jeho definitivním dokončením a rozesláním na 14 porodnic ČR předem (v rámci malého předvýzkumu – např. u několika žen)?

- Čtvrtina žen ve Vašem souboru uvádí (s.52), že by pro tlumení porodních bolestí volila epidurální analgezií. Jaký je Váš názor na tuto metodu pro tlumení porodních bolestí? Jaká jsou rizika, výhody? Domníváte se, že se jedná o vysoké procento žen?

Závěrečnou bakalářskou práci klasifikuji **velmi dobře**.

V Hradci Králové 21.5.2007

MUDr. Lenka Hodačová, Ph.D.
Ústav sociálního lékařství
Univerzita Karlova v Praze
Lékařská fakulta v Hradci Králové